

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Η ΔΛΙΚΗ ΜΟΥΣΑ ή ΤΗΝ ΔΠΟΦΡΑΔΑ ΤΡΙΤΗΝ ΤΗΣ 44

29 ΜΑΪΟΥ 1453

Εφημερίς

Πεολόγος Θεσ/νίκης

1927 Μαΐου 29

· Εγές βράδυ κοιμήθηκα σέ μιᾶς ξανθής ἀγκάλη^ς
σέ μιᾶς ψηλῆς σέ μιᾶς λιγνῆς, σέ μιᾶς δαχτανοφρύδας,
που χε το μάτι οὖν καυκέ, το φοιδί σά βαχτάνι, ποῦ χε
το ματοδάμπευρο οὖν τῆς ἐλιᾶς το φύλλου.

Τ' ἀκριβή δέ κοιμήθησα μέσα θύγα νά πάρω, ἀκούσε δήμη
πόστα κοϊ βροντά, δογκηρή πονηρή πονηρε. = θόν πράγμα

Εύπνα ψηλέ, έύκνα λένε, καταβλομαρμαρένη, σουρα-
μένη τά λογιν σέ έκκληψενης καλούσα το ναυαγάρια, σηματο-
νετε κι' η ἀγές ξοφιδί, το μάτι μονοσφέρι, μέ τετρακόσια σού-
μαντρα κι' ἔξηντα δυσ καμπάνες, τούς καμπάνα καζ παπᾶς, κά-
θε παπᾶς καζ διδκος?

Δεξιά μεριδ δ βασιλές, σερβιδ δ πατριάρχης καζ ψηλ-
λου το χερουβικό καζ τίν τιμιωτέτα. ij) Στιγμήρα

Καζ κετ ποῦ φάλλει δ παπᾶς καζ λιβανές δ ειάκος, φω-
νή τοτε ήρτ' έξ' ούλανού καζ δπ' ἄγγέλου στόμα. (E) φωνή

" Πᾶψε παπᾶ, δης ψαλμουδιδ καζ διάκιο το λιβάνι, γιάτ' εί-
νε θελημα θεοῦ ή πόλη νά τουρκένη".

ΕΧΜ. Ήν τῆ Σωζοκολιτικῆ ταύτη παραλλαγῆ περίεργος είνε δ συρ-
φυρμός έρωτικού δοματος, ἐπέχοντος βέσιν πρωτοτυποτάτου
προσοιρίδου καζ τοῦ Ηανελληνέου δοματος περί τῆς ἀλάσσεως
τῆς Κωνσταντινουπόλεως καζ διακοπής τῆς εν τῇ Αγίᾳ Σο-
φίᾳ λειτουργίας.

Άλλοδ καζ ἐν τῇ κατατέρω παραλλαγῆ τῆς Σωζοπολεως πάλιν,
ἀπαντάτοι συμφυρμός του δόνωτέρω δοματος καζ τοῦ δοματος
τοῦ φιλήσαντος νεκράν ιερήν, το δόποτον καζ παραθέτομεν.

· Εγές βράδυ κοιμήθηκα σέ μιᾶς ξανθής ἀγκάλη, σέ μιᾶς κηλῆς
σέ μιᾶς λιγνῆς, σέ μιᾶς δαχτανοφρύδας, πουχε το μάτι οὖν

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

καυκι, το φρύνε σάν δοχτάνι, που χε λέ ματοστάμπουρο σάν της
έλησας το φύλλο. Τ' ακόμη δέν κοιμίζηκα, λέγο όπων νά πάρω, ά-
κούσε δήμ πόρτα καί βροντάδ, δάν κράχτη καί φωνάζει.

"Εύπνα ψηλέ, εύπνα λιγνέ, κι' ἄγγελοκαμψένε, σουρένου, ψάλ-
λουν οι ἐκκλησιές, τά δένα μοναστήρια, -σουμαίνει κι' ή Άγια Σο-
φιά το μέγα μοναστήρι, μέ τετρακιστα σούμαντρα κι' ἔξηνταδυσ
καμπάνες, μέ δώδεκα ἀρχιερεῖς μέ δεκοχτώ ψαλτάδες, δεξιά ψάλ-
λει δ' βασιλές, σερβιάδ' πατριάρχης, καί ψάλλουν το Χερουβικό
βσο νά βγιοῦνε τ' ἄγια,..

Μάνα το γιο της σαντορούσατο ούλη μέρα, τη Κερυκικ-
τσα το πρωΐ σ την ἐκκλησία της Αγίας, καί σάν την εἰδ' ή ἐκκλη-
σια λιχνάσι τη κεραμέδια,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΩΝ**
"Τ' ἔχεις σκύλε, τ' ήγε πάντα, καί είσαι κολασμένος, καί σδ
σέ εἰδ' ή ἐκκλησιά λιχνάσι τη κεραμέδια,.

"Μάναρ δταν πηγαίναμε σ' ἐν μακρύ σεφέρι, -ούλα ἔδεσαν τους
μαύρους τους, σέ κάρπους σέ λιβάδια, κι' ἔγώ δεσα το μαύρο μου
σε κοριτσιού μνημόρι, κι' δ' μαύρος μέ τά πόδια του βγάζει την
κιρη πάνου, κ' ἔγω μάναρ την φέλησα καί εἴμαι κολασμένος,..

ΣΗΜ. Τοιούτοι συμφυρμοί δύο ή καί γριῶν διαράτων δέν είνε σπά-
νιοι έν τη νῦν καταστάσει τῶν δημωδῶν μας διαράτων, ἀλλά τού-
το ὅποδοτέον εἰς σφῆλη τῶν διαφόρων διοιδῶν, οἵτινες ἀγνο-
οῦντες όπως ἀποτελείνσωσι το δρέπανον δύσμα, συνεχέζουσι
τούτο μετ' ἀλλού ἀδορένου κατά τῶν ἔδιον θήκων.

Τούτο παρατηρεῖται καί εἰς ἔτερον, ἐπ τῶν σήμερον δημοσιευ-
ομένων περί της ἀλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως διαράτων.
Ἐν τοιούτῳ δημοσίε ήδη ἀλλοτε ἐν τοῖς Παναθηναϊοῖς ὑπό^η
Η. Δ. Βέη παρουσιάζεται συμφυρμός μετέ πτοοιμού ληφθέντως
ἔξ' ἀλλού ἔρωτικοῦ δρατος, ἐπιχωριάζετος καί τοῦτον ἐν
Σοζοπόλει. Το δύσμα τοῦτο ἔχει ἐν τοῖς "Παναθηναϊοῖς" ἀπεταί:

Βουλιέραι νά ζενητευθῶ, βουλιέμαι νά μισεύσω, κι' δσα βουνά καί
άν διαβῆ καί κάρπους δν περέσω, ούσα φέ νά τά χατρετῶ καί δ

τούς παραφέλλων:

"Βουνό μου μή χιονίσετε, κάμπος μή παχνιασθῆτε, κι' έσεται χελιδονάκια μου ιρυφθήσας παραγγέλλω. Εύρτε μαντάτα σ' την Βλαχιδ, σ' το μέγα Σαλονίκι, πήραν την Ιωλή καὶ την Άγια Σοφιά, το μέγα μοναστήρι. Πού εἶχε τριακόσια σήμαντρα καὶ ἐξηντατρεῖς καρπάνες. Πού εἶχε τέσσερις καλογρίες, τούς μίριους κιλογέρους. Πήραν τὸν διάδοκον τὸν μικρόν καὶ τὸν Ποπόν τὸν μέγον, ξελανώσαντα τοὺς χριστιανούς.

"Ἐν τοῖς "Πανεσθναῖσις" ἔδημοσιεύθη ὑπὲ τοῦ ίδου καὶ τοῦ ἐπόμενον προερχόμενον ἐκ Κυνουρίας.

Σημαντεῖ ὁ θίσε, σημαντεῖ ἡ γῆ, σημαντούν τὰ οὐράνια, σημαντεῖ καὶ ἡ Ἅγια Σοφιά το μέγα μοναστήρι, μὲ τετρακόσια σήμανάρα μὲ ἐξηνταδισιν καρπάνες. Μάθε καρπάνου τοῦτο, καὶ ποτέ καὶ διάδοκος.

Δεξιά μεριδι τῆς ἐκκατατοῦσας οὐρανοῦ ὁ βασιλέας, τερβίδις μεριδι τῆς οὐρανοῦ αὐλούτοι οἱ γεράρι, καὶ ὁ πατρὸς τοῦ οὐρανοῦ τούργαν την θεῖα, καὶ τάκισκοι τὸν περιθρικό καὶ την τεριωτέρα.

Φωνέασσαράς φ' τούς αὐραντάς καὶ ἀπ' ἔρχαγγέλου στόμα, νῦ πάνουν το Χερουβικό καὶ την τεριωτέρα, τὴν Ιωλή εἰς πορείαθη σ' Ἀγαρηνῶνε χέρια.

Τότε φανέσται ὁ βασιλέας μαζὶ κι' ὁ πατριόρχης.

Γιδι μεταλέπεται ποιδιά καὶ φύστε τ' ἀρματό σας, θέρι μου καὶ κάμε θλεος λυπήσου πας τούς μαρους.

Η δημοτική Θελητική ἀνθολαγία ἔχει ἐναποταμεύσει πλεῖστα δοματα ἀναφερόμενα εἰς τὴν οὖστιν τῆς Κωνοταγνηνουπόλεων, ἐξ ὧν σταχυολογοῦμεν καὶ τὰ ἐπόμενα:

Βάρνης (Βουλγαρός)

Κάτω σ' την Άγιο Βερδάρο καὶ στοῦ Κυρίου τὸν τάφον, ἐκεῖ δενδρὶ δέν φύτρωσε, τῷρι δενδρὶ ριζώνει.

Στήν ρέα κιθεταὶ τὴν Παναγιά καὶ στὰ κλωνιά του ἄγγελοι, Μοτρολογούσσαν κ' ἐκλαγαν ἄγια Σοφ. Ως τὸ πάθη, ποῦ πήραν οἱ θωμανοὶ τζαμέ γιατούν πάνουν, κ' ἐκλαγαν κ' ἡ ἄγια Σοφιά κ' ἡ Παναγιά την λέγει "Τιδ σάπα σάπ'" γέτα Σοφιά, καὶ μήν παραπονιέσαι, πάλε μέχχρονος

μέ καιρούς πάλε δικά μας είνε.

Σέν τ' ὅκουσε ἡ ἀγιάς Ρωφίδ πολὺ τήν καλοφάνη. πέρνει τήν
ἀγιάς Τρόπεζα καὶ στὸ ιερό τήν πᾶν, χρυσῇ κανόμελα κατεται στοῦ
ιεροῦ τῆς μέσης.

Καρυᾶν (Βούλγαρος)

Βρέ Κώστα, Κώστα Βασιληᾶ, βρέ Κώστα μου βούρβασ, καλὸς νεβαῖνεις
τ' ἄλλ γα καὶ κίνησις παγανεῖς, γύρισε δπίσω λύτταξ, τούρκος ἄρμας'
τήν Πόλη, καὶ τούρκεναν γερότια, τὰ κάμουν χωτέμενες, καὶ τούρκεψαν μω-
ρά πατεῖά, τὰ κάμουνε τουκούδια, τούρκεψαν κι' ἔνα δέσποτα τῶν κάμανε
μουλάνο, καὶ τούρκεψε ἡ πᾶλι μητρόπολην οὐ καμπός.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Σαρβίτικη Δικαιοσύνη (Θεοβίτις)
Σημαίνουν διάτοι ἡ ἐκκλησίας μεματνέουν μοναστήρια, σημαίνει καὶ
ἡ ἀγιάς Σοσιάς μὲ διδόσκα καρτβάνια.

Σημιώτα Αλέξανδρε μου Βασιλέ, σημιώτα Εκκλησιές νέ πάμε. (ήμιτελές)

Συνασσοῦ (Καπκαδοκίας)

Τ' ἀπάνω βίημα πάρθηκεν τῷ κάτῳ ποκοιρᾶται, τῷ μεσανθέ ἐστράγγισε,
πατεῖδις πάρθην ἡ πόλη.

Πήραν τήν πόλειν κήραν την, πήραν καὶ τήν ασά, πήραν καὶ τήν ἀγιάς
Σοφίας τὸ μέγα μοναστήρι, μὲ τετρακόσια σύμμαντρα μ' ἔξιντα καλογέρους.
Κλαρμός θραρμός ποὺ γένηκε ἐκείνην τήν ημέρα, χίμες ἡ μάνα τῷ πατεῖδι
καὶ τῷ πατεῖδι τήν μάνα.

Τραπεζούντος

Τήν Πόλειν διάν ἔκτεινεν δὲ δέπι Κασταναβνών, εἶχεν πορτάρους δίκλοπους
κι' ἀφέντας φοβετούδρους, εἶχεν καὶ σκύλουν μάρμαρον ποῦ ἔδούνεν τό πλειεῖδι
Κ ἔναν πουλίν, καλὸν πουλίν, κι' ἀπὸ τήν πόλειν ἔρτατ, καὶ τ' ἔνα τό
φτεροῦδιν δέε σταῖμαν ἔτον βαρμένον, καὶ στ' ὄλλο τό φτερουλν ἀθέ

χαρτίν περιγραμμένον, κι' ούδε στήν διπέλον ιδνεσ, μηδέ στό περιβόλι
έπιγον και έκδεψεν στοῦ κυπαρέσο τήν ρέζαν.

Ἐρχοντας χλιοι πατριάρχη καὶ μύριοι δευτοδέες, Κανεὶς
άτος πᾶλι κι ἀνδρινώθ. κανεὶς ξάν κι ἀναγνώσει. Χέρας νιόσΓιαννίκας ἐν
άτος ἀτ' ἀναγνώσει.

Μέτ' ἀναγνώθ σὲτ ἀνακλαίγ, σὲτ ὄνακρούγ τήν καρδία, Ή ἀσιλοῦ
ἔμᾶς, νέ βαν ἔμᾶς, ή Ρωμανίο πάρθεν, Ἐπέρθαν τά προπύλαια καὶ τά βα-
σιλοσκάρινια, ἐπέρθαν καὶ αἱ ἐκλησίες κι' θία τά μοναστήρια, ἐπέρθεν
καὶ Ἀγιασοφιά, τό μέγαν μονασ. θρίν, εἶχεν σεράντα καλογέρες κι' ἐξήνταπέ
τε διάκους, εἶχεν δύδεκα σήμαντρα, δεκαοχτώ καμπάνες, εὐχεν καὶ τήν ἀ-
γάπην μου στ' ἔναν καφέν κρυμμένην σετούδομον ἑσταπτήσα, τήν γῆν τρο-
χὸν ἐποίκα, κι' ἄμδον ἐσέν τό πατέρα τοῦ την οἰκοδένην κι εῦρα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΙ. Καὶ ἐνταῦθα παρατηρεῖται παραπόδιον ὅμοιο μονάδων.

Τσουκαλοχωρίου (Καυτορίας)

Τρεῖς καλογέροι Κρητικοί καὶ τρεῖς ἀπ' τ' Ἀγιον δρος-καράβι ἀρματώ-
σαντε καὶ καλοσυγυρέσαν.

Στήν πρύμη εἶχαν τό πτευρό καὶ τό "Ἄξιον ἐστίν ὁς" φωνής ἡκουόσθη
ἐξ ούρανοῦ ἐκ στέμματος ἀγγέλου." Λε παύση τό χερουβιμόν καὶ τό "Ἄξιον
ἐστίν ὁς" Ηὔραν οἱ τούρκοι τήν Σοφιά, τό μέγα μοναστήρι, πάχει τρακού-
σήμαντρα κι' ἐξήντα δυσ καμπάναις.-

ΕΠΙ. Καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατισμένων μονάδων ἀποδεικνύεται
πλήρως ἡ ἐνδιήση τῆς ἐλληνικῆς φυλής ἔχοισθης τά αὐτά ἰδιώδη ἀτός τοῦ
Ιονίου πελάγους μέχρι τῶν ἐνδονέρων τῆς Ασίας καὶ τῶν ἀνατολικωτέρων
παραλιῶν τοῦ Ευρετίου πόντου καὶ ἀπό τοῦ λουνάρβεως μέχρι τῆς Κρήτης
καὶ τοῦ Ιαλέα.-

Δημοτική μοίρα.

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Η ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΡΑΛΑ ΤΡΙΤΗΝ ΤΗΣ 49

29 ΜΑΪΟΥ 1453

Εφημερίς

Νεολόγος Θεσ/νίκης

1927 Μαΐου 29

'Εψές βράδυ κοιμήθηκα σέ μιᾶς ξανθής ἀγκάλη¹
σέ μιᾶς ψηλῆς σέ μιᾶς λιγνής, σέ μιᾶς δαχταβιφρύδας,
πού χε τό μάτι σάν καυκέ, τό φρύδι σά βαχτάνι, πού' χε
τό ματοτσάμπουρο σάν τής ἐλιάς το φύλλου.

- Τ' ἀκριβή δέ κοιμήθησα, λίγη μόνα νά πάρω, ἀκούς δήμ
πόρτα καί βροντᾶ, δογκρότη καί μανάζειν.

Ξύπνα ψηλέ, ξύπνα λιγνέ κ' ἄγγελονα μωμένη, σουμαί-

νουν ψελούν οι ἔκκλησεις τη θύμια τη ναβανίσκεια, σουμαί-
νει κι' ἡ ἀγία Σοφιά, τό μέρα μοναστήρι, με τετρακόσια σού-
μαντρα κι' ἔξηντα δύσ καμπάνες κάθε καμπάνα καί παπᾶς, κά-
θε παπᾶς καί διάκος.

Δεξιά μεριδ ὁ βασιλές, ζερβιδ ὁ πατριάρχης καί ψάλ-
λουν τό Χερουβικό καί τήν Τιμιωτέτα.

Καί κεῖ ποῦ ψάλλειν ὁ παπᾶς καί λιβανές' ὁ διάκος, φω-
νή τοῦς ἥρτ' ἐξ' οὐρανοῦ καί ἀπ' ἄγγελου στόμα.

" Πάψε παπᾶ, διή ψαλμουδιά καί διάκο τό λιβάνι, γιάτ' εί-
νε φέλημα Θεοῦ ή Πόλη νά τουρκέψῃ".

ΣΗΜ. 'Εν τῇ Σωζοπολιτικῇ ταύτη παραλλαγῇ περίεργος εἶνε ὁ συμ-
φυρμός ἐρωτικοῦ ἀσματος, ἐπέχοντος βέσιν πρωτοτυποτάτου
προοιμίουν καί τοῦ Πανελλήνιου ἀσματος περί τής ἀλώσεως
τής Κωνσταντινουπόλεως καί διακοπῆς τής ἐν τῇ Ἀγίᾳ Σο-
φίᾳ λειτουργίας.

Ἀλλάδ καί ἐν τῇ κατωτέρῳ παραλλαγῇ τής Σωζοπόλεως πάλιν,
ἀπαντάται συμφυρμός τοῦ ἀνωτέρω ἀσματος καί τοῦ ἀσματος
τοῦ φιλήσαντος νεκράν κιρην, τό δόπον καί παραθέτομεν.

'Εψές βράδυ κοιμήθηκα σέ μιᾶς ξανθής ἀγκάλη, σέ μιᾶς κηλῆς
σέ μιᾶς λιγνής, σέ μιᾶς δαχτανοφρύδας, πούχε τό μάτι σάν

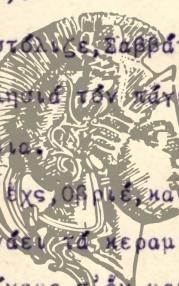
ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

καυκή, τούς φρέστες σάν δοχτάντι, πού χε τού ματοστάμπουρο σάν της
έλησας τού φύλλο. Τ' ακόμη δέν κοιμήθηκα, λίγο ύπνο νά πάρω, ά-
κούς δήμ πόρτα καί βροντά, δύν κράχτη καί φωνάζει.

"Ξύπνα ψηλέ, ξύπνα λιγνέ, κι' ἄγγελοκαμψένε, σουμένου, ψάλ-
λουν οι ἐκκλησιές, τά δέκα μοναστήρια, -σουμαίνει κι' ή Αγιά Σο-
φιά τού μέγα μοναστήρι, μέ τετρακόσια σούμαντρα κι' ἔξηνταδυσ
καμπάνες, μέ δώδεκα ἀρχιερεῖς μέ δεκοχτώ ψαλτάδες, δεξιά ψάλ-
λει ὁ βασιλές, ζερβιά ὁ πατριάρχης, καί ψάλλουν τού χερουβικό
δύο νά βγιοῦνε τ' ἄγια, ..

Μάνα τού γιό της στονιές, επερρέτο ούλη μέρα, τή Κεργιακή-
τσα τού πρωΐ σ' την ἐκκλησιά τού πάτερού, καί σάν τού εἰδ' ή ἐκκλη-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

σάν μάχεται τα κεραμίδια,

"Τ' ἔχεις σκύλε, τ' ἔχεις οβριέ, καί είσαι κολασμένος, καί σά
σέ εἰδ' ή ἐκκλησιά λιχνάσι γά κεραμίδια, ..

ΑΘΗΝΩΝ

"Μάναμ δταν πηγαίναμε σ' ἐν μακρύ σεφέρι, -ούλ εδεσαν τους
μαύρους τους, σέ κάμπους σέ λιβάδια, κι' ἔγω δεσα τού μαύρο μου
σε κοριτσιού μνημόρι, κι' ὁ μαύρος μέ τά πόδια του βγάζει την
κόρη πάνου, κ' ἔγω μάναμ την φέλησα καί είμαι κολασμένος, ..

ΣΗΜ. Τοιούτοι συμφυρμούς δύο τή καί γριῶν δισμάτων δέν είνε σπά-
νιοι ἐν τή νῦν καταστάσει τῶν δημωδῶν μας ἀσμάτων, ἀλλά τοῦ-
το ἀποδοτέον είς σφᾶλμα τῶν διαφόρων ἀσιδῶν, οίτινες ἀγνο-
οῦντες δπως ἀποτελειώσωσι τού ἀρξάμενον ἀσμα, συνεχίζουσι
τουτο μετ' ἀλλου ἀδομένου κατά τού τόιον ἥχον

Τούτο παρατηρεῖται καί είς ἔτερον, ἐκ τῶν σήμερον δημοσιευ-
ομένων περί τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀσμάτων.
"Ἐν τοιούτο δημοσιευθέντε έν τοῖς Παναθηναίοις ὑπό^{τος}
Ν. Δ. Βέη παρουσιάζεται συμφυρμός μετά πτοοιμίου ληφθέντος
ἔξ' ἀλλου ἐρωτικοῦ δισματος, ἐπιχωριάζοντος καί τούτου ἐν
Σωζοπόλει. Τού δισμα τούτο ἔχει ἐν τοῖς "Παναθηναίοις" ὡς ἐπεται:

Βουλιέματ νά ζενητευθῶ, βουλιέματ νά μισεύσω, κι' δσα βουνά καί
ἄν διαβῶ καί κάμπους ἀν περάσω, ούσα θέ νά τά χαιρετῶ καί θδ

τούς παραφέλλων:

"Βουνά μου μή χιονίσετε, κάμποι μή παχνιασθῆτε, κι' ἔσεῖς χελιδονάκια μου κρυφά σᾶς παραγγέλλω. Σύρτε μαντάτα σ' τήν Βλαχιά, σ' τό μέγα Σαλονίκι, πήραν τήν πόλη καὶ τήν Ἀγιά Σοφιά, τό μέγα μοναστήρι. Ποῦ εἶχε τριακόσια σήμαντρα καὶ ἔξηντατρεῖς καμπάνες. Ποῦ εἶχε τέσσερις καλογρίες, τούς μύριους καλογέρους. Πήραν τὸν διάκονον τὸν μικρόν καὶ τὸν Παπᾶν τὸν μέγαν, σκλανώσανε τούς χριστιανούς.

'Ἐν τοῖς "Παναγηναῖοις" ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Ιδίου καὶ τοῦ ἐπόμενον προερχόμενον ἐκ Κυνουρίας.

Σημαίνει ὁ θίσ, σημαίνει ἡ γῆς, σημαίνουν τὰ οὐράνια, σημαίνει κι' ἡ Ἀγιά Σοφιά τό μέγα Μοναστήρι, μέ τετρακόσια σήμανδρα μέ ἔξηντα δυσ καμπάνες. κάθε καμπάνα καὶ καπάσι κάθε παπᾶς καὶ διάκονος.

Δεξιά μεριά τῆς ἐκκλησίας στέκεται ὁ βασιλεας, φερβιά μεριά τῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΩΗΝΩΝ**
τουργιάν τήν θειά, καὶ ψαλλονταν τὸν χερουβικό καὶ τήν τιμιωτέρα.

Φωνέτσα' ρθε φ' τούς οὐρανούς καὶ ἀπ' ἄρχαγγέλου στόμα, νά πάψουν τό χερουβικό καὶ τήν τιμιωτέρα, τὴν πόλην θά παραδοθῇ σ' Ἀγαρηνῶνε χέρια.

Τότε φωνάζει ὁ βασιλιάς μαζί κι' ὁ Πατριάρχης.

Γιά μεταλάβετε παιδιά καὶ γῶστε τ' ἄρματά σας, θέμι μου καὶ κάμε ἔλεος λυπήσου μας τούς μαύρους.

Ἡ δημοτική Ἑλληνική ἀνθολόγια ἔχει ἐναποταμιεύσει πλεῖστα ἀσματα ἀναφερόμενα εἰς τήν ἀλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξ ὧν σταχυολογοῦμεν καὶ τά ἐπόμενα:

Βάρνης (Βουλγαρίας)

Κάτω σ' τὸν ἄγιο Θεοδώρο καὶ στοῦ Κυρίου τὸν τάφον, ἐκεῖ δενδρέ δέν φύτρωσε, τώρα δενδρέ ριζώνει.

Στήν ρέα κάθεται ἡ Παναγιά καὶ στά κλωνιά του ἄγγελοι, Μοιρολογοῦσαν κ' ἔκλαιγαν ἄγια Σοφιᾶς τά πάθη, ποῦ πήραν οἱ δθωμανοί τζαμῆς γιαδ νά τήν κάνουν, κ' ἔκλαιγε κ' ἡ ἄγια Σοφιά κ' ἡ Παναγιά τήν λέγει "Γιά σώπα σώπ' ἄγια Σοφιά, καὶ μήν παραπονιέσαι, πάλε μέχρονους

μέ καιρούς πάλε δικά μας είνε.

Σάν τ' ἀκουσε ή ἀγιά Σοφιά πολύ τήν καλοφάνη. πέρνει τήν
ἀγιά Τράπεζα καὶ στὸ ιερό τήν πάει, χρυσή κανδήλα καίεται στοῦ
Ιεροῦ τῆ μέση.

.....

Καρυᾶν (Βούλγαριας)

Βρέ Κώστα, Κώστα Βασιλῆ, βρέ Κώστα μου βούβόδας, καλά νεβαίνεις
τ' ἀλογο καὶ κίνησις παγαίνεις, γύρισε δπίσω κυτταξε, Τούρκος ἄρμάς,
τήν Πόλη, καὶ τούρκεψαν γερτία, τά κάμουν χοτζάφες, καὶ τούρκεψαν μω-
ρά παιδιά, τά κάνουν τουκούδια, τούρκεψαν κι' ἔνα δέσποτα τῶν κάμανε
μουλάνο, καὶ τούρκεψε ἡ πάλι μας γαλοφήκεν δικόσμος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Σαράντα Φιλαράρων (Θεράκης)
Σημαίνουν δύλαις ή ἐκκαλησιές σημαίνουν μοναστήρια, σημαίνει κι'

ΑΩΗΝΩΝ

ἡ ἀγιά Σοφιά μὲ δώδεκα καμπάνες.

Σήκω Αλέξανδρέ μου Βασιλέ, στὴν ἐκκαλησιά νά πᾶμε. (ήμιτελές)

.....

Συνασσοῦ (Καππαδοκίας)

Τ' ἀπάνω βῆμα πάρθηκεν τὸ κάτω ποκοιμάται, τό μεσανθέ ἐστράγγισε,
παιδιά πάρθην ἡ πόλη.

Πήραν τήν Πόλιν πήραν Την, πήραν καὶ σήν' Ασία, πήραν καὶ τήν ἀγιά
Σοφιά τό μέγα μοναστήρι, μέ τετρακόσια σήμαντρα μ' ἐξήντα καλογέρους
Κλαμμός θραμμός πού γένηκε ἐκεῖνην τήν ημέρα, χάσε ἡ μάνα τό πατέρ
καὶ τό πατέρ τήν μάνα.

Τραπεζοῦντος

Τήν Πόλιν δταν ἔκτιζεν δ ζάπι Κωσταναΐνων, εἶχεν πορτάρους δικλοπούς
κι' ἀφέντας φοβετσάρους, εἶχεν καὶ σκύλον μάρμαρον πού ἐδοῦνεν τά κλειδιά
Κ ἔναν πουλίν, καλδόν πουλίν, κι' ἀπό τήν πόλιν ἐρταί, Καὶ τ' ἔνα τό
φτεροῦν ἀθέ σταῖμαν ἔτον βαμμένον, καὶ στ' ἄλλο πό φτερουλν ἀθέ

χαρτίν περιγραμμένον, κι' ούδε στήν αμπελον κόνεσ, μηδέ στό περιβόλι
ἐπῆγον καὶ ἐκδνεψεν στοῦ κυπαρέσο τήν ρέζαν.

*Ἐρχονται χίλιοι πατριάρχ καὶ μύριοι δεσποτάδες. Κανεὶς
ἀτσ πᾶλ κι ἀνδργνωθ. κανεὶς ξάν κι ἀναγνώθει. Χέρας υἱός Γιαννίκας ἐν
ἀτσ ἀτ' ἀναγνώθει.

Σίτ ἀναγνώθ σίτ ἀνακλαίγ, σίτ ἀνακρούγ τήν καρδια, Ή ἀσιλοτ
ἔμας, νά βαῃ ἔμας, ή Ρωμανία πάρθεν, *Ἐπάρθαν τά προπύλατα καὶ τά βα-
σιλοσκάμνια, ἐπάρθαν καὶ αἱ ἐκλησιές κι' ὅκα τά μοναστήρια, ἐπάρθεν
καὶ Ἀγιασοφιά, τό μέγαν μοναστήριν, εἶχεν σαράντα καλογέρς κι' ἑξήντα πέν-
τε διάκους, εἶχεν δώδεκα σήμαντρα, δεκαοχτώ καμπάνες, εἰχεν καὶ τήν ἀ-
γάπην μου στ' ἔναν καφές κρυπτάντην, τὸν κόσμον ἐδιαπάτησα, τήν γῆν τρο-
χὸν ἐποίηα, κι' ἀμόν ἐσέν τό κορμότον στήν οἰκομένην κι εύρα.

ΣΗΜ. Καὶ ἐνταῦθα παρατηρεῖται αὐτούρων δύο ἀσμάτων.

Τσουκαλοχωρίου (Καστορίας)

Τρεῖς καλογέροι Κρητικοί καὶ τρεῖς ἀπ' τ' Ἀγιον δρος-καράβι ἀρματώ-
σανε καὶ καλοσυγυρίζουν.

Στήν πρύμη εἶχαν τό Σταυρό καὶ τό "Ἄξιον ἐστίν ὥς" Φωνή ἡκούσθη
ἐξ οὐρανοῦ ἐκ στόματος ἄγγελου." Άς πανηγυρίζει τό Χερουβικόν καὶ τό "Ἄξιον
ἐστίν ὥς" Πήραν οἱ Τούρκοι τήν Σοφιά, τό μέγα μοναστήρι, πώχει τραυμσια
σήμαντρα κι' ἑξήντα δυσ καμπάναις.-

ΣΗΜ. Καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατιθεμένων δομάρων ἀποδεικνύεται
πλήρως ἡ ἐνδῆς τής ἐλληνικῆς φυλῆς ἔχουσης τά αὐτά ἵδιώδη ἀπό τοῦ
Ιονίου πελάγους μέχρι τῶν ἐνδοτέρων τής Ασίας καὶ τῶν ἀνατολικωτέρων
παραλιῶν τοῦ Ευξείνου Πόντου καὶ ἀπό τοῦ Δουνάβεως μέχρι τής Κρήτης
καὶ τοῦ Μαλέα.-

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ
Η ΔΑΙΚΗ ΜΟΥΣΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΡΑΛΑ ΤΡΙΤΗΝ ΤΗΣ 49
29 ΜΑΪΟΥ 1453

Εφημερίς

Νεολόγος Θεού/νικης

1927 Μαΐου 29

Ἐψές βράδυ κοιμήθηκα σέ μιᾶς ξανθής ἀγκάλη¹
σέ μιᾶς ψηλῆς σέ μιᾶς λιγνῆς, σέ μιᾶς δαχτανοφρύδας,
κού χε το μάτι σάν καικί, το φρύδι σά βαχτάνι, ποῦ χε
το ματοτσάρπουρο σάν της ἐλιᾶς το φύλλου.
Τ' ἀκριτή δέ κοιμήθησα, νά πάρω, ἀκοῦσε δῆμ
πόρτα καὶ βροντᾶ, δογκάτηνος ποτίσασεν.

Εύπνα ψηλέ, ξύκνοι λύκοι, αἴγακοι ομαρμαρένη, σρυμα-

νει κι' ἡ ἄγια Σοφία, το μάτι μαρτυρί, μέ τετρακόσια σού-
μαντρα κι' ἔξιντα δυσ καρπάτα, καθε καρπάνα καὶ παπᾶς, κά-
θε παπᾶς καὶ διάκος².

Δεξιέ μεριέ δ βασιλές, ζερβιέ δ πατριάρχης καὶ ψάλ-
λου το Χερουβικό καὶ τίν Τιμιωτέτα.

Καὶ κετ ποῦ ψάλλει δ παπᾶς καὶ λιβανές³ διάκος, φω-
νή τοτε ἥρτ' ἐξ' οὐρανοῦ καὶ ἀπ' ἄγγέλου στόμα.

" Πᾶψε παπᾶ, δή ψαλμουδιέ καὶ διάκο το λιβάνι, γιάτ' εἰ-
νε θέλημα θεοῦ ἡ Πόλη νά τουρκέψῃ".

ΕΗΜ. Ἐν τῇ Σωζοπολιτικῇ ταύτη παραλλαγῇ περίεργος εἶνε δ συρ-
φυρμός ἔρωτικοῦ δσματος, ἐπέχοντος βέοιν πρωτοτυποτάτου
προοιμίου καὶ τοῦ Πανελλήνου ὀμματος περί της ἀλλοσεως
της Κωνσταντινουπόλεως καὶ διακοπῆς της ἐν τῇ Ἀγίᾳ Σο-
φίᾳ λειτουργίας.

Ἀλλόδ καὶ ἐν τῇ κατωτέρῳ παραλλαγῇ της Σωζοπόλεως πάλιν,
ἀπαντίται συμφυρμός τοῦ ἀνωτέρω δσματος καὶ τοῦ δσματος
τοῦ φιλήσαντος νεκράν ιερην, το δποτον καὶ παραθέτομεν.

Ἐψές βράδυ κοιμήθηκα σέ μιᾶς ξανθής ἀγκάλη, σέ μιᾶς ηλήσι
σέ μιᾶς λιγνῆς, σέ μιᾶς δαχτανοφρύδας, πούχε το μάτι σάν

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

καυκό, το φρέσι σάν δοχτάνι, πού χει σ' ματογιαμπουρο σάν τής
ξλήσας το φύλλο. Τ' ακριβή δέν κοιμήθηκα, λίγο ώπο νά πάρω, ά-
κούς δήμι πόρτα καζ βροντά, δέν κράχτη καζ φωνάζει.

"Βύπνα ψηλέ, ξύπνα λιγνέ, κι' ἀγγελοκαμψένε, σουμένου, ψύλ-
λουν οι ἑκκλησιές, τά δέκα μοναστήρια, -σουμάνει κι' ή Άγια Σο-
φιά το μέγια μοναστήρι, με τετρακοσία σούμαντρα πι' ἔξηνταδευδ
χαμπάνες, με διδόκα δράχερες με δεκοχτιώ ψαλτάδες, δεξιά ψάλ-
λει δ βασιλές, ψερβιά δ πατριάρχης, καζ γάλλουν το Σερουβινό
δοο νά βγιούνε τ' θυτα,..

Μάνο το γιος της στόμαι, ξακράτο ούλη μέσα, τή Κερυτική-
τος το πων σ τήν ἑκκλησιά τών πάνει, καζ σάν τον είδ' ή ἑκκλη-
σιή Διανάν το κεφαλή.
ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΩΗΝΩΝ**
"Τ' έχεις σιδλε, τ' έχεις οφίτε, καζ είσαι κολασμένος, καζ σά
σέ είδ' ή ἑκκλησιδ λιχνάδι το κεφαλήδια,..

"Μάναμ δταν πηγαδναμε ο' έν μακρύ σεφέρι, -ούλλ ξέσαν τούς
μαύρους τους, σέ κάμπους σε λιβάδια, κι' έγώ δεσμο το μαύρο μου
σε κοριτσιού μνημόρι, κι' ο μαύρος με τά πόδια του γιόζει τήν
κόρη πάνου, κ' έγώ μάναμ τήν φέλησα καζ είμαις κολασμένος,..

ΣΗΜ . Τοιούθιοι συμφυρώμοις δύο ή καζ γριῶν ἀστράτων δέν είνε σπά-
νιοι έν τή νύν καταστάσει τών δημιωδῶν μας ἀσμάτων, άλλα τού-
το ὀποδότεον είσι σφῆλαια τών διαφόρων ἀστράτων, οἵτινες ἀγνο-
οῦντες όπως ἀποτελειώσουσι το δρεζμένον ἄσμα, συνεχέζουσι
τούτο μετ' ἀλλού ἀσφένου κατό τού τότεν ίχον
Τούτο παρατηρεῖτοι καζ είσ έτερον, έν τών σήμερον δημοσιευ-
ομένων περί τής ἀλώσεως τής Κωνσταντινουπόλεως ἀσμάτων.
Ἐν τοιούτο δημοσίε θέν δάλοτε έν τοτε Παναθηναϊοίς ήτο
Ν. Δ. Βέη παρουσιάζεται συμφυρώμα μετά πτοσιμίδου λιηφθέντος
ἔξ άλλου ἐσωτικού μπρατος, ἐπιχωριάζοντος καζ τούτου έν
Σωζοπόλει. Το δίσμα τούτο έχει έν τοτε "Παναθηναϊοίς" ἀπεταί:

Βουλιέμοι νά ζενητευθῶ, βευλιέμαι νά μισεμσω, κι' δσα βουνά καζ
δν διαβό καζ καμπους δν περάσω, ούσα θέ νά τά χαιρετῶ καζ ιδ

τούς παραφέλλων:

"Βουνά μου μή χιονίσετε, κάμποι μή παχνιασθῆτε, κι' έσεται χελιδόνακια μου κρυφά σᾶς παραγγέλλω. Σύρτε μαντάτα σ' την Βλαχιδ, σ' το μέγα Σαλονίκι, Πήραν την Πέλη καὶ την Άγια Σοφιά, τοῦ μέγα μοναστηρίου. Ποῦ εἶχε τριακόσια σήμαντρα καὶ ἔξηντατρεῖς καμπάνες. Ποῦ εἶχε τέσ χλιες καλογρίες, τούς μύριους καλογέρους. Πήραν τὸν διάκονον τῶν μικρῶν καὶ τὸν Παπᾶν τῶν μέγαν, Σκλανωσανε τοῖς χριστιανούς.

'Ἐν τοῖς "Παναθηναϊοῖς" ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Ἰεζού καὶ τοῦ ἐπόμενον προερχόμενον ἐκ Κυνουρίας.

Σημαίνει δὲ θιός, σημαίνει ἡ γῆς, σημαίνουν τὰ οὔρανα, σημαίνει καὶ ἡ Άγια Σοφιά τοῦ μέγα Μοναστηρίου, μὲν τετρακόσια σήμανδρα μὲν ἔξηντα δυοῦς καμπάνες, καθε καμπάνα καὶ τοῦτον ἀλλές παπᾶς καὶ διάκονος.

Δεξιά μεριδ τῆς ἐκκλησίας τούτης ὁ βασιλέας, ζερβιδ μεριδ τῆς ἐκκλησίας τούτης οἱ γεράρχαι, τοῦ θεοφιλέστατος θεού τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ τουργιάν την θεία, καὶ ψώλιουν τῷ θεοουβικῷ καὶ την τιμιωτέρα.

Φωνίτσαρθε φ' τοὺς οὐρανούς, φ' ἄρχαγγέλους στόρα, νά πάψουν τὸ θεοουβικό καὶ την τιμιωτέρα, τὴν πόλην θά παραδοθῇ σ' ἀγαρηνῶν χέρια.

Τότε φωνάζει δὲ βασιλεῖς μαζὲ καὶ ὁ Πατριάρχης.

Γιά μεταλάβετε παιδιά καὶ ζῶστε τ' ἀρματά σας, θέρι μου καὶ κάμε ζλεος λυπήσου μας τούς μαύρους.

Η δημοτική Ελληνική ἀνθολογία ἔχει ἐνσπόταριεύσει πρετότα δσματά ἀναφέρομενα εἰς τὴν ἀλώσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξ ὧν σταχυολογοῦμεν καὶ τὰ ἐπόμενα:

Βέρνης (Βουλγαρίας)

Κάτω σ' τὸν ἄγιο Θεόδωρο καὶ στοῦ Ηυρίου τῶν τάφων, ἐκεῖ δενδρὶ δέν φύτρωσε, τώρα δενδρὶ ριζώνει.

Πτήν ρέα καθεταί ἡ Παναγία καὶ στὸ κλωνιά του ἄγγελοι, μοιρολογοῦσαν κ' ἐκλαιγαν ἀγια Σοφιᾶς τὰ πάθη, ποῦ πήραν οἱ θεωμανοὶ τζαμέ τισταν κάνουν, κ' ἐκλαιγε κ' ἡ δγια Σοφιά κ' ἡ Παναγιά την λέγει "Γιά σώπα σώπ' γένα Σοφιά, καὶ μήν παραπονιέσαι, Πάλε μέχρονους

μέ καιρούς πάλε δικά μας εἶνε.

Σέν τ' ἔκουσε ἡ ἀγιά Σοφιά πολὺ τήν καλοφάνη. πέρνει τήν
ἀγιά Τράπεζα καὶ στὸ ιερό τήν πάει, χρυσή κανδήλα καβεταὶ στοῦ
Ιεροῦ τῆ μέση.

Καρυᾶν (Βούλγαρος)

Βρέ Κώστα, Κώστα Βασιληᾶ, βρέ Κώστα μου βούβδας, καλά νεβαίνεις
τ' ὅλο γο καὶ οἴνησις παγαίνεις, γύρισε δπέσω κινταξε, τοῦρκος ἄρμας'
τήν Πόλη, καὶ τούρκεψαν γερότια, τά κάρουν χοτζάδες, καὶ τούρκεψαν μω-
ρά παιδιά, τά κάνουντε τουκούδια, τούρκεψαν κι' ἔνα δέσποτο τῶν κάρανε
μουλᾶνο, καὶ τούρκεψε ἡ πάλι μου θεάτρηκεν δικόσμος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Σημαίνουν διατις ἡ ἐπιτητική σημαίνουν μοναστήρια, σημαίνει κι'

ἡ ἀγιά Σοφιά μὲ δώδεκα καρπάνει.
Σήκω Αλέξανδρέ μου Βασιλέ, στήν εκκλησιάν νά πάμε. (Ημιτελές)

Συνασσοῦ (Καπκαδοκίας)

Τ' ἀπάνω βῆμα πάρθηκεν τὸ κάτω ποκοιμᾶται, τὸ μεσαῖο ἐστράγγισε,
παιδιά πάρθην ἡ πόλη.

Πῆραν τήν Πόλιν πῆραν Τήν, πῆραν καὶ τήν' Ασία, πῆραν καὶ τήν Ἀγιά
Σοφιά τὸ μέγα μοναστήρι, μὲ τετρακόσια σήμαντρα μ' ἔξιντα καλογέρους
Κλαρμός θραυμός πού γένηκε ἔκεινην τήν ήμέρα, χάσε ἡ μάνα τὸ παιδί
καὶ τὸ παιδί τήν μάνα.

Τραπεζοῦντος

Τήν Πόλιν δταν ἔκτισεν διάπτι Κωστανάνων, εἶχεν πορτάρους δικλοπούς
κι' ἀφέντας φοβετούρους, εἶχεν καὶ σκύλον μάρμαρον ποῦ ἔδουνεν τό κλειδί
Κ ἔναν πουλίν, καλόν πουλίν, κι' ἀπό τήν πόλιν ἔρται, Καὶ τ' ἔνα τό
φτεροῦν διέ σταῖμαν ἔτον βαρμένον, καὶ στ' ὅλο τό φτερουλν ἀθέ

χαρτίν περιγραμμένον, Εἰ'ούσδε υπέρ την διπλον κόνεσ, μηδέ στο περιβόλι
Επῆγον καὶ ἐκβνεψεν σεοῦ κυκαρέσο τὴν φέαν.

*Ερχονται χλιοι πατριάρχης καὶ μήριοι δεσποτάδες. Κανεὶς
ἀπό πάλι καὶ ὀνάγνωθ. κανεὶς δάν καὶ ὀναγνώσει. Χέρας υἱός Πιαννίκας ἐν
ἀπό ἀτ' ὀναγνώσει.

Ἐντ ὀναγνώθ σὸτ ἀνακλαθγ, σὸν ἀνακρούγ τὴν καρδία, Ή ἀσιλοτ
ἔμδε, νὰ βαῖ ἔιλας, ή ρυμανία πάρεν, *Επέρθαν τό προτύλατα καὶ τὰ βα-
σιλοσκάμνια, ἐπέρθαν καὶ αἱ ἐκλησιές καὶ ὑπα τό μοναστήρια, ἐπέρθεν
καὶ ἀγιασουφιά, τό μέγαν μοναστήριαν, στήχειν σαράντα καλογέρος καὶ ἐξήνταπέν-
τε διάκους, εἶχεν διάδεκτα σημαντος, δεκαοχτώ καυπάνες, εὐχεν καὶ τὴν ἀ-
γάπην μου στ' ἔναν καρές κρυπτανον. Τῷ μέσον ἐδιαπάτησα, τὴν γῆν τρο-
χὸν ἐτοίμα, καὶ ἄμδην ἐσέν το μαρτύριον εἰ τὴν οἰκουμένην καὶ εῦρα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΦΜ. Καὶ ἐνταῦθα παραπτεῖται συνέργειας δύο ἀσμάτων.

Τσουκαλοχώρειον (Καυτορίας)

Τρεῖς καλογέροις Κρητικοῖς καὶ τρεῖς ἀπ' τ' Ἀγιον δροσ-καράβης ἀρματι-
σανε καὶ καλοσυγυρίζουν.

Στὴν πρύμη εἶχαν τὸ Βεαυρό καὶ τό "Ἄξιον ἐστίν ὥς" Φωνῇ ἡκουσθη
ἔξ οὐρανοῦ ἐκ σιδματοσάγγελου." Λε παῖση τό Χερουβικὸν καὶ τό "Ἄξιον
ἐστίν ὥς" Ψήραν οἱ τούρκοι τὴν Ροφιδ, τό μέγα μοναστήρι, πώχει τρακόσια
σήμαντρα καὶ ἐξήντες δυσ καπτένδοις.-

ΕΦΜ. Καὶ ἐκ τῶν ὑνωτέρω παρατιτεμένων μάσμων ἀποδεικνύεται
πλήρως ἡ ἐνδιης τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ἔχουμης τό αὐτό τὸνδη ἀπό τοῦ
Ιονίου πελάγους μέχρι τῶν ἐνδοτέρων τῆς λασας καὶ τῶν δυνατολικατέρων
παραλιῶν τοῦ Κισσένου πόντου καὶ ἀπό τοῦ Δουνάβεως μέχρι τῆς Κρήτης
καὶ τοῦ Μαλέα.-